

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ

İL BRİFİNGİ

(KISA BRİFİNG)

TEMMUZ-2019

I. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Sakarya'nın nüfusu 2018 yılı sonu itibari ile **1.010.700**'dür. İl nüfusunun yaklaşık yarısı erkek, yarısı da kadın nüfustan oluşmaktadır. Yıllık nüfus artış hızı Binde **20,5**, İlin yüzölçümü **4.817** Km² olup, Km²'ye il genelinde **209** kişi düşmektedir. İlimiz nüfus olarak iller arasında 23., yüzölçümü olarak 66. sıradadır. 1954 yılına kadar Kocaeli'ye bağlı bir ilçe olan Adapazarı, 22 Haziran 1954 tarihinde İl olarak **Sakarya** adını almıştır. 06.03.2000 tarihinde de **Büyükşehir Belediyesi** statüsüne kavuşturulmuştur.

Sakarya'da; **16** ilçe mevcuttur. 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 5747 Sayılı Kanunla; Adapazarı, Erenler, Serdivan ve Arifiye adında 4 yeni ilçe kurulmuştur.

Sakarya	2018			2017			Nüfus Artış Hızı (Binde)
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	2017-2018
Adapazarı	271.515	134.451	137.064	272.901	135.793	137.108	-5,1
Akyazı	89.301	44.708	44.593	87.892	43.920	43.972	15,9
Arifiye	44.315	23.403	20.912	43.234	22.794	20.440	24,7
Erenler	87.197	43.592	43.605	85.649	42.960	42.689	17,9
Ferizli	26.692	14.198	12.494	25.909	13.679	12.230	29,8
Geyve	49.760	25.094	24.666	48.731	24.507	24.224	20,9
Hendek	84.099	41.378	42.721	81.635	40.598	41.037	29,7
Karapürçek	13.041	6.647	6.394	12.773	6.495	6.278	20,8
Karasu	64.124	32.005	32.119	62.866	31.422	31.444	19,8
Kaynarca	24.255	12.415	11.840	23.760	12.125	11.635	20,6
Kocaeli	25.497	12.900	12.597	20.858	10.474	10.384	200,8
Pamukova	29.386	14.785	14.601	29.293	14.720	14.573	3,2
Sapanca	41.055	20.558	20.497	40.343	20.190	20.153	17,5
Serdivan	139.595	68.976	70.619	133.477	66.268	67.209	44,8
Söğütü	13.973	7.054	6.919	14.044	7.099	6.945	-5,1
Taraklı	6.895	3.481	3.414	6.849	3.444	3.405	6,7
Toplam	1.010.700	505.645	505.055	990.214	496.488	493.726	20,5

B.SOSYAL DURUM

Sakarya Sosyal Yaşam Endeksi (TÜİK-2016)

Genel Endeks	Konut	Sivil Katılım	Sosyal Yaşam	Sağlık	Çevre	Yaşam Memnuniyeti	Altyapı Hizmetlerine Erişim	Güvenlik	Çalışma Hayatı	Gelir ve Servet	Eğitim
2nci	1nci	1nci	6ncı	14ncü	14ncü	15nci	20nci	26ncı	28nci	33ncü	38nci

II. SAĞLIK

İlimizde 14'ü kamu hastanesi, 6'sı özel hastane olmak üzere **toplam 20 hastane** bulunmaktadır. Kamu hastanelerinde 1.630 hasta yatağı, özel hastanelerde 333 hasta yatağı olmak üzere **toplam 1.963 yatak** mevcuttur. İlimiz 10.000 kişiye düşen hasta yatak sayısı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. 10.000 kişiye düşen **hasta yatak sayısı** Türkiye ortalamasında **28.7 iken** Sakarya'da **19,6** dir.

İlimizde 964'ü kamu hastanelerinde, 263'ü özel hastanelerde olmak üzere toplam **1.227 doktor** bulunmaktadır İlimiz 10.000 kişiye düşen doktor sayısı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. 10.000 kişiye düşen **doktor sayısı** Türkiye ortalamasında **18.14** iken Sakarya'da **14.46**'dır. Yatak ve doktor yetersizliği nedeniyle hastaların bir bölümü çevre illere sevk edilmektedir.

İlimiz sağlık alanında 2019 yılına ait önemli istatistiki bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

SAĞLIK			
	Kamu	Özel	Toplam
Hastane	12+1(ADSH)+1(E3)	6	18+1(ADSH)+1(E3)
Yatak Sayısı	1.625+5(ADSH)	333	1963
On Bin Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Türkiye:28,7		19,6
Uzman Dr. (145 akademisyen)	455	230	685
Pratisyen Dr.+ Aile Hk.	509	33	542
Diş Hekimi	104	203	307
On Bin Kişiye Düşen Doktor Sayısı	Türkiye:18,14		14,46
Hemşire ve Ebe	2.162	272	2.434
Bebek Ölüm Hızı (Binde)	Türkiye:6,8		5,8

III. SOSYAL YARDIMLAŞMA ve DAYANIŞMA VAKIFLARI

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Faaliyetleri:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından **2018** yılında 84.909 kişiye 16.021.721 TL, **2019** yılı Ocak-Haziran ayları arasında 45.030 kişiye 8.390.733 TL,yardım yapılmıştır.

İlimizde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından **2018** yılında 20.747 aileye toplam 24.365,50 ton kömür yardımı yapılmıştır. **2019** yılı Ocak-Haziran aylarında 370 aileye toplam 476,3 ton kömür yardımı yapılmıştır.

IV. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER

Evde bakım hizmetlerinde; 2017 yılında 4.479 engelliye 53.116.867 TL, 2018 yılı Ocak-Ekim aylarında 4.618 engelliye 63.676.304 TL, 2019 yılı Ocak-Mayıs ayları arasında 4.720 engelliye 31.561.185 TL ödeme yapılmıştır.

Sakarya'da mevcut sosyal hizmet birimleri aşağıda gösterilmiştir.

S.N	Kuruluş Adı	Kapasite	Kayıtlı Sayısı			Fiilen Kalan Sayısı			Doluluk Oranı %
			Kadın	Erkek	Top.	Kadın	Erkek	Top.	
1	İl Müdürlüğü	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Adapazarı İzzet Şükrü Enez Sosyal Hizmet	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Karasu Sosyal Hizmet Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Hendek Sosyal Hizmet Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Geyve Sosyal Hizmet Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Akyazı Sosyal Hizmet Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile	20	25	36	64	25	36	64	305,00
9	Sakarya Çocuk Evleri Sitesi	50	-	43	43	-	37	37	74,00
10	Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi	56	23	27	50	21	26	46	82,10
11	Arifiye Çocuk Evleri Sitesi	65	47	21	68	27	17	44	104,60
12	Sakarya Kadın Konukevi	20	15	-	15	15	-	15	75,00
13	Sakarya 2. Kadın Konukevi	20	-	-	-	-	-	-	00,00
TOPLAM		385	125	274	397	102	248	349	139,30

V.ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK

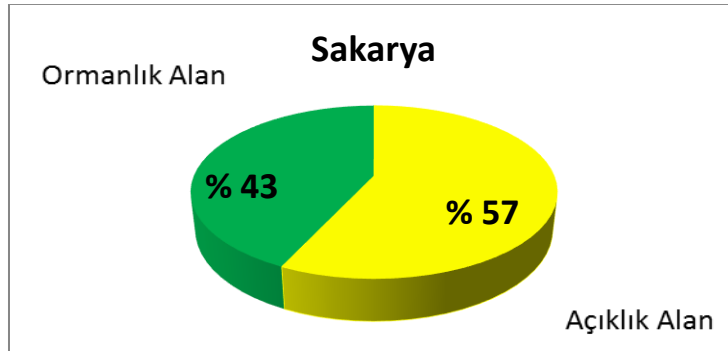
Kentsel Dönüşüm Çalışmaları;

RİSKLİ ALAN İLAN EDİLEN ALANLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR	
BAŞVURU SAHİBİ	HENDEK BELEDİYESİ
İL	SAKARYA
İLÇE	HENDEK
MAHALLE	KEMALİYE
YÜZÖLÇÜMÜ M2)	63.328,34
YAPI STOĞU	130
AÇIKLAMA	Hendek Belediyesi tarafından Kemaliye Mahallesinde 6,14 ha alanda uygulanması planlanan yerinde dönüşüm uygulaması Danıştay Daire Başkanlığının 23.06.2016 tarih ve E.2014/9219-K.2016/4557 sayılı karar no ile durdurulmuştur. Yürütmeyi durdurma kararına kadar toplam 3 blok ve 76 daireden oluşan yapılar tamamlanmış ve hak sahiplerine teslim edilmiştir. Yürütmeyi durdurma kararından sonra plansız alan olarak belirlenen alanda, Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından 1/5000 ölçekli haritaların hazırlanması aşaması devam etmektedir.

RİSKLİ ALAN İLAN EDİLEN ALANLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR	
BAŞVURU SAHİBİ	ERENLER BELEDİYESİ
İL	SAKARYA
İLÇE	ERENLER
MAHALLE	YENİ-KÜPÇÜLER
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	358.000,00
YAPI STOĞU	537
AÇIKLAMA	Erenler Belediyesi tarafından Küpçüler ve Yeni Mahalle sınırları içinde riskli alan uygulamaları yapılmıştır. 1. Etap 1. kısımda 13 blok (12 blok konut + 1 blok işyeri) 280 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir. 1. Etap 2. Kısım A, B, C, D adalarından oluşmakta olup, B adasında vatandaşlarla anlaşma sağlandığı diğer adalarda ise anlaşmaların yapılmaya devam ettiği; B adasında 8 blok 162 konut ve 10 işyeri, A adasında 153 konut, C adasında 123 konut, D adasında 71 konut yapılması planlandığı ancak 1. Etap 2. Kısım ile ilgili 25.10.2016 tarih ve 2016/915 karar no ile yürütmeyi durdurma kararının bulunduğu bu nedenle henüz yapımına başlanmadığı bilinmektedir. 2. Etap 1. Kısımda ise, alan Erenler Belediyesine ait olup 144 konut yapımına başlanarak inşaat seviyesi %40 aşamasındadır. 2. Etap 2.Kısım henüz planlanmamış olup proje aşamasındadır. Ayrıca Bakanlığımız tarafından rezerv alan olarak ilan edilen alanda 1071 adet konut yapılacağı planlanmış ancak uygulama aşamasına geçilememiştir.

VI. ORMAN

Sakarya'da 5 Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı olarak 27 Orman İşletme Şefliği bulunmaktadır. İl'de 2018 yılı itibariyle ormanlık alanların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Ormanlık Alan: 208.226 Ha.

Açıklık Alan: 280.424 Ha.

Genel Saha: 488.650 Ha.

İl'de 5831'e göre 2/B alanı toplam 33.366 Ha.(Tescili yapılan 33.313 Ha.)

ORKÖY çalışmaları kapsamında Sakarya İlimizde 2003-2018 döneminde orman köylerinde yaşayan 4.042 aileye ve 5 Kooperatife 39.071.146 TL kredi ve hibe desteği sağlanmıştır. 2019 Yılında; 130 aileye 3.000.000 TL kredi ve hibe desteği sağlanmakta olup çalışmalar devam etmektedir.

SAKARYA İLİNDE 2005-2018 YILLARI ARASINDA DİKİLEN FİDAN MİKTARI (Bin adet)

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)	Dikilen Fidan Miktarı (000/adet)
395	703	999	1.670	1.056	2.147	1.478	5.681	1.340	474	327	2.928	991	1.765

SAKARYA İLİNDE İŞLENEN ORMAN SUÇLARI (ADET)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (Ocak-Haziran)
Kesme	179	193	154	159	135	151	81
Nakil	46	42	39	33	27	30	9
Bulundurma	22	19	22	36	12	18	7
Sarf	2	2	1	1	1	-	0
Açma-	23	38	58	58	63	154	81
İşgal-Faydalanma	66	93	42	45	31	77	26
Otlatma	-	1	6	2	1	1	2
Av suçu	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	338	388	322	334	270	431	206

VII. EĞİTİM**A-İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM**

2018-2019 eğitim öğretim yılında; 64 Genel Ortaöğretim, 54 Mesleki ve Teknik Ortaöğretim ve 24 İmam Hatip Lisesi olmak üzere **142** Ortaöğretim Kurumu; 275 ilkökul, 255 ortaokul ve 41 İmam Hatip Ortaokulu olmak üzere **530** Temel Eğitim Kurumumuz ve **58** Anaokulu ile birlikte toplam **730** Okulumuz bulunmaktadır.

2018-2019 eğitim öğretim yılında; İlimizde 7.111 resmi 1.446 özel olmak üzere toplam 8.557 derslik bulunmaktadır.

2018-2019 eğitim öğretim yılında; İlimizdeki net okullaşma oranları okulöncesinde 3-5 yaş düzeyinde %41,42, ilkökulda %91,27, ortaokulda %95,24, ortaöğretimde %88,86'dır.

2018-2019 eğitim öğretim yılında; Derslik başına düşen öğrenci sayısı İlkokul + Ortaokulda 21, ortaöğretimde ise 20'dir.

2018 Yükseköğretime Geçiş Sınavı sonuçlarına göre toplam net ortalaması 31,98 olarak gerçekleşmiştir. Lisans Yerleştirme Sınavı sonuçlarına göre İl genelinde öğrencilerimizin % 36,27'si bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

İl geneli okuma yazma oranı % 97,41'dir.

Öğretmen Durumu:

2018-2019 eğitim öğretim yılında Eğitim Öğretim Sınıfında ise mevcut durumda resmi okul/kurumlarımızda 10.172 öğretmen görev yapmaktadır.

Öğrenci Durumu:

ÖĞRENCİ SAYISI 2018-2019			
	RESMİ OKUL	ÖZEL OKUL	TOPLAM
TOPLAM	171.184	16.932	188.116
OKUL ÖNCESİ (Anaokulu+Anasınıfı)	12.692	2.351	15.043
İLKOKUL	53.491	3.448	56.939
ORTAOKUL	56.386	4.904	61.290
ORTAÖĞRETİM	46.675	5.170	51.845

İlimizde 2018-2019 eğitim öğretim yılında; 15.043 okulöncesi, 56.939 ilkokul, 61.290 ortaokul, 51.845 ortaöğretim olmak üzere toplam 185.117 öğrenci, ASPB bağlı 3 yaş ve üzeri ve DİB'e bağlı 4-6 yaş kurs öğrencileri ile birlikte **188.116** öğrenci eğitim-öğretim görmektedir.

Derslik Durumu:

DERSLİK SAYISI 2018-2019	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
GENEL TOPLAM	7.111	1.446	8.557
ANAOKULU	173	121	294
İLKÖĞRETİM	4.866	804	5.670
ORTAÖĞRETİM	2.072	521	2.593

B-SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

Sakarya ilinde iki adet yükseköğretim üniversitesi mevcuttur. Sakarya Üniversitesi ve SUBÜ. Sakarya Üniversitesi'nde 14 fakülte, 2 meslek yüksekokulu, 1 devlet konservatuvarı ve 6 enstitü bulunmaktadır. 2017-2018 yılı Sakarya Üniversitesi Akademik Personel Sayısı 1.581 olup, 93464 öğrenci eğitim görmektedir.

VIII. GENÇLİK VE SPOR

İlimizde bireysel çalışma salonu, hizmet binaları ve lojmanlar dahil 62 spor tesisi mevcuttur. 315 spor kulübü, 7 ihtisas kulübü ve 4 okul spor kulübü olmak üzere toplam 326 spor kulübü vardır. 54 branşta, 53.894 lisanslı sporcudan 11.140'ı aktiftir. İlimizde 23 branşta lisanslı 246 milli sporcumuz bulunmaktadır.

İlimizde Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı 11 öğrenci yurdunda toplam 11.776 öğrencimiz barınmaktadır.

IX. EKONOMİK DURUM

Sakarya'nın ekonomisi tarım, sanayi ve hizmet sektörüne dayanır. Sakarya'da ekonominin sektörel dağılımı şu şekildedir: Tarım % 17, Sanayi % 24, Hizmetler % 59'dur. Referans olabilecek büyük ölçekli sanayi kuruluşları; otomotiv sanayi (Toyota, Otocar, Türk Traktör, Başak Traktör, Tırsan.), savunma sanayi (Milli Tank, Zırhlı Muharebe Araçları, Fırtına Obüsleri), TÜVASAŞ (Vagon ve Motorlu Tren Setleri İmalatı).

Başlıca Mamuller: Otomotiv ürünleri (otomobil, otobüs, traktör, zırhlı güvenlik araçları), çelik, metal, kimya sanayi ürünleri, makina ve makina parçaları, elektrik malzemeleri, mobilya ve orman ürünleri, tekstil, gıda, süs bitkisi, tarım ürünleri, beyaz et.

ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER			
GSYİH ve SOSYAL YAŞAM ENDEKSİ			
Kişi Başına GSYİH Miktarı	Türkiye: 10.807 \$		14.431 \$
İlin Ülke GSYİH İçindeki Payı			%1,6
Sosyal Yaşam Endeksinde Türkiye Sıralamasındaki Yeri			2 nci
DIŞ TİCARET			
İhracat 2019 (Ocak-Haziran) (İller Sıralamasında 7 nci)			2.687.747.000 \$
İthalat 2019 (Ocak-Haziran) (İller Sıralamasında 8 nci)			1.512.510.000 \$
Dış Ticaret Hacmi 2019 (Ocak-Haziran) (İller Sıralamasında 7 nci)			4.200.257.000 \$
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı 2019/6		Türkiye: % 77,7	% 177
Dış Ticaret Dengesi 2019 (Ocak-Haziran)			+ 1.175.237.000 \$
MALİYE			
Vergi Gelirleri Tahakkuk (TL) 2019 (Ocak-Haziran)			1.792.743.085
Vergi Gelirleri Tahsilat (TL) 2019 (Ocak-Haziran)			1.350.556.816
Tahsilat Oranı-2019 (Ocak-Haziran)			% 75,33
Genel Bütçe Giderleri (TL) 2019 (Ocak-Haziran)			1.376.186.504
BANKACILIK			
Toplam Nakdi Kredi (TL) 2019/6		Türkiye: 2.539.782.000.000	17.324.868.000
Toplam Mevduat (TL) 2019/6		Türkiye: 2.272.575.000.000	10.325.728.000
İSTİHDAM ve SOSYAL GÜVENLİK			
4/a Kapsamında SSK'lı Sayısı	2017/12	2018/12	2019/Nisan
	214.970	208.892	209.854
Kayıtlı İşsiz Sayısı 2019/Haziran			45.748
İşsizlik Oranı			% 9,4
İstihdam Oranı			% 49,7
İşgücüne Katılma Oranı			% 54,8
İstihdamın Sektörel Dağılımı	Tarım	Sanayi	Hizmetler
	% 17	% 24	% 59
SANAYİ			
Organize Sanayi Bölgeleri Sayısı			7
Organize Sanayi Bölgeleri Alanı (Ha.)			1.495,06
Organize Sanayi Bölgeleri İstihdam Kapasitesi			44.300
Organize Sanayi Bölgeleri Fiili İstihdamı			22.252
Küçük Sanayi Siteleri Sayısı			8
Küçük Sanayi Sitelerinde Toplam İşyeri Sayısı			1.185
Küçük Sanayi Sitelerinde Toplam Çalışan Sayısı			2.917
Firma ve Çalışan Sayısı	Firma Sayısı		Çalışan Sayısı
	1.487		74.986

ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER**TARIM**

Tarım Sektörünün Üretim Değeri (TL)	5.462.293.772
Tarım Alanlarının İl Arazisindeki Ağırlık Durumu	% 45,68
Tarımsal Arazilerin Sulanma Durumu	% 22
Tarımsal Destekleme Miktarı (TL) 2018	144.850.857
Tarımsal Örgüt Sayısı (174.049 Üye)	183
Gıda Sektöründe Üretim Yapan İşletme Sayısı	1.091

ORMAN

Ormanlık Alanların İl Arazisindeki Oranı	% 43
2005-2017 Yılları Arasında Dikilen Toplam Fidan Sayısı	20.189.000
Dikilen Fidan Sayısı 2018	1.765.695

İl'de Öne Çıkan Sektörler ve Üretim Yapısına İlişkin Sanayi Verileri:

SIRA NO	SEKTÖRLER 2018 YILI	FİRMA ADEDİ	FİRMA ADEDİNE GÖRE ORAN %	ÇALIŞAN SAYISI	ÇALIŞAN SAYISINA GÖRE ORAN %
1	GIDA SANAYİ	274	18,4	12271	16,36
2	MOBİLYA VE ORMAN ÜRÜNLERİ SANAYİ	240	16,12	6086	8,12
3	ÇELİK,METAL,DEMİR İŞLEME SANAYİ	257	17,26	12209	16,28
4	MAKİNA SANAYİ	130	8,73	4855	6,47
5	OTOMOTİV VE KARA TAŞITLAR SANAYİ	99	6,65	21335	28,45
6	PLASTİK,KAUÇUK VE CAM SANAYİ	163	10,95	5218	6,96
7	TEKSTİL VE GİYİM SANAYİ	110	7,39	7584	10,11
8	İNŞAAT EKİPMANLARI SANAYİ	17	1,14	215	0,29
9	KİMYA SANAYİ	41	2,75	2099	2,8
10	MADENCİLİK,MERMER VE TAŞ OCAKÇILIĞI SANAYİ	37	2,48	495	0,66
11	ELEKTRONİK,ELEKTRİK SANAYİ	39	2,62	1449	1,93
12	DİĞER	80	5,51	1170	1,56
	TOPLAM	1487	100	74986	100

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya (TÜİK-2017);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:** 8.336.396.000 \$ ile 7 nci,
- ✓ **İhracat:** 5.249.921.000 \$ ile 7 nci,
- ✓ **İthalat:** 3.086.475.000 \$ ile 9 ncu.

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya(TÜİK-2018);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:** 8.822.394.000 \$ ile 7 nci,
- ✓ **İhracat:** 5.639.475.000 \$ ile 7 nci
- ✓ **İthalat:** 3.182.919.000 \$ ile 8 nci

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya(TÜİK-2019 Ocak-Haziran);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:** 4.200.257.000 \$ ile 7 nci,
- ✓ **İhracat:** 2.687.747.000 \$ ile 7 nci,
- ✓ **İthalat:** 1.512.510.000 \$ ile 8 nci.

2019 yılı Ocak-Haziran ayları arasında İhracatın İthalatı karşılama oranı % 177'dir. Dış ticaret hacmi yüksek iller arasında İhracatın İthalatı karşılama oranı bakımından 1 nci sıradadır.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ 2018 YILI														
OSB Adı	Kuruluş Yılı	Faal. Bşl. Yılı	Toplam alanı (hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Üretime Geçen		İnşaat Safhasında		Proje Safhasında		Boş Parsel	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	İstihdam Durumu	
					PS	TS	PS	TS	PS	TS			MÇ	TÇ
Sakarya 1. OSB Merkez	1992	1995	276	119	52	52	13	13	50	50	3	119	8.713	15.000
Sakarya 2. OSB Hendek	1997	2001	352	95	78	78	15	15	2	2	-	95	8.873	15.000
Sakarya 3. OSB Söğütlü	1999	2004	254	70	46	46	4	4	10	10	2	68	4.276	8.500
Karasu OSB	2007	2011	44,06	6	1	1	5	5	-	-	-	6	250	900
Kaynarca Mob. İhtisas OSB	2010	2016	103	42	-	-	5	5	35	35	2	40	-	2.500
Ferizli OSB	2009	2015	151	73	5	5	31	31	0	0	5	36	140	2.400
Kaynarca Doğu Marmara Mak. İmal. İhtis. OSB	2015	-	315	-	Kaynarca Doğu Marmara Makina İmal ve İhtisas OSB. de ÇED Olumsuz ve Mahkeme süreçleri devam etmekte olup Danıştay Davası kazanılmıştır.									
* PS: Parsel Sayısı, TS: Tesis Sayısı, MÇ: Mevcut Çalışan, TÇ: Tam İstihdam Durumunda														

KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ 2018 YILI							
Adı	Faaliyet Başlama Yılı	Toplam Alanı (Hektar)	Yapılmış İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı %	İstihdam Kişi
S.S. Geyve KSS Yapı Koop.	1989	4,82	100	88	12	88	90
S.S. Hendek KSS Yapı Koop.	2003	3,65	112	112	0	100	350
S.S. Karasu Sahil Yolu KSS Yapı Koop.	1994	5,3	104	104	0	100	205
Adapazarı Oto Sanko Serdivan KSS Yapı	1971	13,5	110	110	0	100	450
Atatürk Sanayi Sitesi Koruma ve Güzel Dern.	1983	3,3	148	145	3	98	310
S.S. Adapazarı Ziraat Alt. İmal ve Tam. KSS	1990	10	210	201	9	96	603
S.S. Ferizli KSS Yapı Koop.	2012	2,41	91	80	11	88	84
S.S. Akyazı Küçük Sanayi Sitesi	2000	6,7	310	310	0	100	825

X. TURİZM

Sakarya, kültür ve turizm bakımından önemli bir potansiyele ve çeşitliliğe sahiptir. İl’de Taraklı Evleri gibi zengin kültürel değerler yanında orman, yayla, göl, deniz ve kaplıca gibi doğa turizmi olanakları da vardır. Ayrıca, yamaç paraşütü, doğa yürüyüşleri ve ekoturizm gibi alternatif turizm olanakları ve turistik hizmet altyapısı mevcuttur.

2019 yılı Ocak-Haziran ayları arasında 9.216 yabancı olmak üzere 111.719 turist ilimizi ziyaret etmiştir.

TURİSTİK TESİSLER 2019 YILI

Turizm Belgeli Oteller		İLÇESİ	İsim	İşletme Belgeli Tesisler		İşletme Belgeli Tesisler
				Oda Sayısı	Yatak Sayısı	
5 Yıldızlı Otel	1	SAPANCA	Richmond Otel	131	262	24.10.2003-9261
	2	SAPANCA	Güral Sapanca Otel	291	586	27.12.2005-10284
	3	ERENLER	Best Western Premier	131	262	29.06.2018-18616
4 Yıldızlı Otel	1	ADAPAZARI	Baltürk Otel	49	98	10.05.1983-2065
	2	SERDİVAN	Limapark Otel	85	172	15.07.2009-11953
	3	ADAPAZARI	Sakarya Ottoman Hotel	56	112	19.09.2011-13202
	4	SAPANCA	Onis Otel	52	106	17.09.2015-16326
	5	ADAPAZARI	Ramada Sakarya Otel	93	188	21.03.2017-17668
	6	SERDİVAN	ON7 Otel	78	156	14.09.2018-18709
3 Yıldızlı Otel	1	ERENLER	Seçkin Hotel Spa&Wellness	71	144	02.06.2004-9474
	2	AKYAZI	Kuzuluk Termal	65	130	13.07.2004-9617
	3	ADAPAZARI	Sakarya Grand Otel	65	130	29.12.2004-9823
	4	ADAPAZARI	Riada Otel	34	68	08.01.2009-11728
	5	SAPANCA	Sapanca AQUA	23	66	14.07.2004-9603
	6	ADAPAZARI	Arya Otel	50	98	27.09.2010-12576
	7	HENDEK	Ramada Hendek	80	160	12.06.2017-17875
Özel Belgeli	1	TARAKLI	Çakırlar Konağı	4	8	25.12.2009-12192
Toplam Tesis Sayısı	17			1358	2746	

Turizm Belgeli Oteller		İLÇESİ	İsim	Yatırım Belgeli Tesisler		Toplam		
				Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
5 Yıldızlı Otel	1	SAPANCA	Grand Merosa Hotel&Spa Sapanca	282	658	4	1192	2257
	2	SAPANCA	Elit World Sapanca	400	800			
	3	AKYAZI	Emsey Termal Otel	250	500			
	4	SAPANCA	NG Hotels Sapanca Saklı Dünya	260	299			
4 Yıldızlı Otel	1	SERDİVAN	HAMPTON BY HILTON SAKARYA	95	190	3	315	640
	2	ADAPAZARI	AKİF BEY GRAND OTEL	80	170			
	3	ARİFİYE	EGE TURİZM OTEL	140	280			
3 Yıldızlı Otel	1	HENDEK	HENSA OTEL	80	199	3	163	381
	2	ADAPAZARI	N'ALA OTEL	49	98			
	3	SAPANCA	DİDİ OTEL	34	84			
2 Yıldızlı Otel	1	SAPANCA	Z PANORAMA	16	36	1	16	36
Toplam Tesis Sayısı	11			1686	3314	11	1686	3314

Yerel Medya:

İlimizde 10 Yerel Radyo ve 7 Yerel (Günlük) Gazete vardır.

Tiyatro ve Sinema:

Tiyatro Salonu Sayısı: 1 AKM (Adapazarı Kültür Merkezi) Tiyatro Salonu,

Sinema Salonu Sayısı: 41

XI. TARIM

Tarımın İl Ekonomisindeki Yeri:

Üretim	2015 Sektörel Üretim Değeri (TL)	% Oranı	2016 Sektörel Üretim Değeri (TL)	% Oranı	2017 Sektörel Üretim Değeri (TL)	% Oranı	2018 Sektörel Üretim Değeri (TL)	% Oranı
Hayvansal	2.302.265.277	52,7	2.352.391.291	52,6	2.401.871.084	50,9	3.009.791.548	55,1
Meyve	1.487.869.300	34,1	1.499.341.500	33,6	1.682.105.250	35,6	1.610.134.250	29,5
Tarla	338.314.350	7,7	353.455.540	7,9	390.335.850	8,3	532.585.290	9,8
Sebze	225.526.560	5,2	251.980.550	5,6	238.687.950	5,1	285.202.600	5,2
Su Ürünleri	11.567.449	0,3	11.710.000	0,3	8.515.305	0,2	24.580.084	0,4
Toplam	4.365.542.935	100	4.468.878.881	100	4.721.515.439	100	5.462.293.772	100

İldeki tarımsal gelirde en yüksek pay hayvancılık sektörü (broiler) tavukçuluğa aittir. Meyvecilik gelirleri içinde en büyük payı fındık ve ayva almaktadır.

İl'deki tarım alanları, Sakarya Nehrinin suladığı verimli alüviyal topraklardan oluşmaktadır. Sulanabilir 93.000 hektar alandan 20.192 ha. sulanmaktadır.

Tarım Alanlarının Dağılımı 2018 Yılı	Dekar	%
Tarla Arazisi	841.510	38,2
Sebze Arazisi	79.941	3,6
Meyve Arazisi	881.205	40,0
Fındık	734.424	33,4
Bağ	48.108	2,2
Diğer Meyveler	98.673	4,5
Kavak	204.500	9,3
*Diğer Kullanım Amaçlı Arazi	193.244	8,8
Toplam	2.200.400	100

* Süs bitkisi arazisi, tescili yapılmamış alanlar, vasfını kaybetmiş tarım arazileri.

Ürün Adı	Ülke	Oran	Bölge
Fındık (*)	1.nci	% 15	1.nci
Tavukçuluk (broiler)	2.nci	% 15	1.nci
Ayva (Üretim Ortalaması)	1.nci	% 58	1.nci
Dış mekan süs bitkisi	1.nci	% 35	1.nci
Mısır (dane)	6.nci	% 5	1.nci

(*) Uzun yıllar verim ortalaması

Bitkisel Üretim Çalışmaları:

TARLA BİTKİLERİ

Ürünler	2018		
	Ekim Alanı (da.)	Üretim (ton)	Verim (kg/da.)
Mısır (ikinci ekilişler dahil)	374.916	453.017	1.215
Buğday	124.853	41.934	336
Arpa	36.532	10.955	300
Ş.pancarı	6.690	38.517	5.757
Ayçiçeği	38.777	9.396	233
Yem Bitkileri	253.539	960.060	-

SEBZECİLİK

Sebzeler	2018		
	Alan (Da)	Üretim (ton)	Verim (Kg/Da)
Domates	8.537	34.290	4.017
Başlahana	6.448	24.685	3.828
Kıvırcık Marul	12.053	17.448	1.448
Ispanak	6.183	7.757	1.255
Barbunya Fasulye	4.182	3.828	915
Karnabahar	6.600	14.382	2.179
Karpuz	4.752	29.102	6.124

MEYVECİLİK

Meyveler	2018		
	Alan (da)	Meyve Veren Ağaç	Üretim (Ton)
Fındık	734.424	36.184.650	74.843
Ayva	26.113	987.692	101.883
Ceviz	19.388	143.750	6.840
Elma	9.962	292.280	28.828
Şeftali	9.049	398.070	18.599
Kiraz	9.617	352.525	18.725
Bağ	48.108	-	79.012
Çilek	3.083	-	7.044

ÖNEMLİ YEM BİTKİLERİ EKİLİŞ VE ÜRETİM MİKTARLARI

Yem Bitkileri	2018	
	Alan (Da.)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	177.020	854.539
Yonca	30.685	52.962
Fiğ	21.243	16.176
Korunga	415	331
Diğerleri	24.176	36.052
Toplam	253.539	960.060

Hayvansal Üretim ve Su Ürünleri Çalışmaları:

HAYVAN MEVCUDU 2019 YILI

B. Bas	K. Baş	Kanatlı (Dönem)	Tek Tırnaklı	Köpek	Kedi
165.440	68.128	36.203.771	890	8.517	1.421

IRKA GÖRE B.BAŞ HAYVAN İSTATİSTİKLERİ	
HAYVAN TİPİ	YÜZDESİ
Yerli	% 4
Melez	% 54
Kültür	% 42

Kanatlı İşletmeleri	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Kapasite
Damızlık	32	188	2.196.008
Etlik (dönem)	807	1.200	32.067.620
Hindi (etlik)	47	54	359.490
Yumurtacı(Kapalı)	40	64	1.361.870
Yumurtacı(Açık)	56	66	218.783

YILLARA GÖRE HAYVANSAL ÜRETİM (TON)							
ÜRÜN	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kırmızı et	20.336	22.637	19.607	17.861	17.677	19.081	20.259
Beyaz et	189.146	214.702	229.808	241.690	261.737	266.108	276.428
Süt	280.419	274.990	269.103	247.894	245.253	265.646	282.141
Bal	998	775	663	574	697	635	669
Yumurta	267.066.000	343.611.600	529.140.000	365.958.600	387.315.000	549.847.500	524.133.000

Tarımsal teşvik ve desteklemeler kapsamında ilimizde 2004 yılında 26.126.465 TL destekleme ödemesi tahakkuk ettirilmiş iken 2017 yılı için 168.911.925 TL olarak destekleme ödenmiştir. 2018 yılına ait 144.850.857 TL tarımsal destekleme ödemesi yapılmıştır. Sakarya’da toplam 183 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 174.049 üye mevcuttur.

XII. ENERJİ

Sakarya İli elektrik tüketimi 2018 yılı 3.778.671.399 kWh’dir. 2019 yılı (6 Ay) 1.824.881.597 kWh’dir. Sakarya İli elektrik üretimi 2018 yılı 14.266.658.612 kWh’dir. 2019 yılı (6 Ay) 1.822.599.880 kWh’dir.

Sakarya’da 2018 ve 2019 yılı abone sayıları ve elektrik enerjisi tüketimi değeri (SEDAŞ) aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

ABONELİK GRUPLARI	2018 YILI	2019 YILI
AYDINLATMA	4.081	4.152
MESKEN	441.373	455.877
SANAYİ	689	718
ŞEHİT AİLESİ	1.094	1.126
TARIMSAL SULAMA	2.555	2.817
TİCARETHANE	80.084	80.055
TOPLAM	529.876	544.745

ABONELİK GRUPLARI TÜKETİM BİLGİLERİ (kWh)	2018 YILI	2019 YILI
MESKEN (Şehit Aileleri Dahil)	580.110.268	52.703.088
SANAYİ	642.627.775	63.616.339
TİCARETHANE	699.388.384	53.788.887
TARIMSAL SULAMA	8.388.871	3.596.932
DİĞER (Aydınlatma)	57416.143	4.451.708
TOPLAM	1.987.931.441	178.156.953

*Abone sayılarına 1 nolu iletim müşterileri dahil değildir.

*Çalışma 2019 Mayıs ayı sonu itibarıyla tüketim verisini kapsamaktadır.

Sakarya’da 2018 yılında 378.857.520 m³, 2019 yılı ilk altı ayında 260.094.568 m³ (Konut, Sanayi, Ticari, Resmi Daire) doğalgaz tüketilmiştir.

XIII. MİLLİ GELİR VE İSTİHDAM

Sakarya’da kişi başına GSYİH 14.431 \$ dır. TÜİK iller bazında işgücü verilerine göre Sakarya’da istihdam oranı % 48,8, işsizlik oranı % 10,7 ve işgücüne katılma oranı ise % 54,7’dir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı (4/a, 4/b, 4/c) sigortalı sayısı; 2018 yılında 277.221 iken 2019 yılı Nisan ayında 271.741 olmuştur.

SSK’lı sayısı (4/a) 2018 yılında 208.892 iken 2019 yılı Nisan ayında 209.854 olmuştur.

	2015	2016	2017	2018	2019
4/a Kapsamında Sigortalı Sayısı	184.332	205.189	214.970	208.892	209.854
4/b Kapsamında Sigortalı Sayısı	37.573	35.649	36.478	37.549	35.533
4/c Kapsamında Sigortalı Sayısı	30.269	29.988	29.692	30.780	26.354
Toplam	252.174	270.826	281.140	277.221	271.741
4/a Kapsamında Emekli Sayısı	88.109	91.529	96.337	100.511	102.934
4/b Kapsamında Emekli Sayısı	43.850	44.240	44.250	44.831	45.171
4/c Kapsamında Emekli Sayısı	19.013	19.592	20.264	21.412	16.723
Toplam	150.972	155.361	160.854	166.754	164.828

Not: 4/a kapsamında sigortalı sayısına Çıraklar, 2925 S.K (mülga) Tarım sigortalılar, 4/b kapsamında sigortalı sayısına da İsteğe Bağlı, 2926 S:K (mülga) Tarım sigortalılar dahil edilmiştir.

İş-Kur;

Sakarya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce 2019 yılı Ocak-Haziran aylarında 16.198 kişilik açık iş işgücü talebi alınmış bunlardan 10.777 kişi işe yerleştirilmiştir.

	2018 Yılı	2018/Haziran	2019/Hazir.	Değişim %
Başvurular	85.826	33.364	43.272	% 29,70
Açık İş	35.272	21.277	16.198	- % 23,87
<i>Kamu</i>	14	5	12	% 140
<i>Özel</i>	35.258	21.272	16.186	- % 23,91
İşe Yerleştirme	26.317	11.815	10.777	- % 8,79
<i>Kadın İşe Yerleş.</i>	8.985	3.040	3.102	% 2,04
<i>Genç İşe Yerleş.</i> (15-34 Yaş)	9.961	4.241	4.365	% 2,92
Kayıtlı İşgücü	80.916	62.382	88.654	% 41,11
Kayıtlı İşsiz	33.429	27.906	45.748	% 63,94

2019 yılı Ocak-Haziran arasında İŞ-KUR'un düzenlemiş olduğu Kurs ve Programlardan 8.929 kişi istifade etmiştir. Ayrıca; 2019 yılı Ocak-Haziran arasında düzenlenen kurs ve programlar için 53.042.291 TL ödenek kullanılmıştır. Söz konusu ödeneğin 37.476.640 TL'si Toplum Yararına Programlar kapsamında kullanılmıştır. Diğer taraftan, 2019 yılı Ocak-Haziran arasında 54.554 kişiye Bireysel Danışmanlık Hizmeti, 7.932 kişiye de İş Arama Teknikleri konusunda seminer verilmiştir.

XIV. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI DURUMU

Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü'nün Sakarya ilinde sorumluluğu altında 516 km. karayolu vardır. Bu yolların 350 km.si Devlet Yolu, 96 km.si İl yolu, 70 km.si otoyoldur. Devlet ve İl yollarımızda toplam 327 km. bölünmüş yolumuz vardır.

Demiryolu ulaşımında Ankara-İstanbul arasında toplam uzunluğu 535 km. olan Yüksek Hızlı Tren hattının 91 km.si (%17) İlimiz hudutları içerisinde yer almaktadır. 91 km.nin de 56 km.si Jandarma, 35 km.si Polis sorumluluk sahasında kalmaktadır.

Deniz ulaşımında İlimizin Karadeniz'e olan kıyı şeridi uzunluğu yaklaşık 60 km.dir. Adapazarı-Karasu arasında yapılacak 62 km. Demiryolu hattı ile ulusal Demiryolu şebekesine bağlanması planlanan Karasu Limanı, birkaç yıl sonra faaliyetine son verilmesi planlanan Haydarpasha limanına alternatif limanlardan biri olacaktır.

Havayolu ulaşımında Sakarya, İstanbul Sabiha Gökçen (121 km) ve İzmit Cengiz Topel (33 km) havalimanlarından yurtiçi ve yurtdışına seyahat için hava ulaşım imkânlarına sahiptir.

XV. KAMU YATIRIMLARI

A) Genel Durum:

2018 yılı proje tutarı 7 milyar 25 milyon TL iken, 2019 yılı yatırımlarının proje tutarı 5 milyar 551 milyon TL. olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında proje tutarını sektörlere göre incelediğimizde; sırasıyla Ulaştırma sektörü 3 milyar 47 milyon TL., Enerji sektörü 677 milyon TL. ve Tarım sektörü 606 milyon TL. ile ilk üç sırayı almaktadır.

2019 yılı yatırımlarımızın toplam ödeneği 745 milyon TL.'dir. Toplam ödenek miktarını sektörlere göre incelediğimizde; sırasıyla Diğer Kamu Hizmetleri sektörü 302 milyon TL., Sağlık sektörü 143 milyon TL. ve Ulaştırma sektörü 93 milyon TL. ile ilk üç sırayı paylaşmaktadır.

İlimizin 2019 yılı yatırım programında yer alan 248 projeye, Temmuz ayı itibariyle tahsis edilen 745 milyon TL. ödeneğin, 235 milyon TL.'si harcanarak % 32 nakdi, % 37 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. 248 projemizden; 33'ü tamamlanmış, 152'si devam etmekte, 25'i ihale aşamasında olup, 38 projeye ise hazırlık çalışmaları devam ettiğinden henüz başlanılamamıştır.

B) Önemli Kamu Yatırımları:

1.ADAPAZARI-KARASU LİMANLARI VE SANAYİ TESİSLERİ İLE DEMİRYOLU BAĞLANTISI VE İSTASYON TESİSLERİ İNŞAATI

Ağırlıklı olarak yük taşımacılığı yapılması öngörülen hat, batıdan Ankara-İstanbul demiryolu hattına, doğudan ise Zonguldak-Çankırı-Kayseri demiryolu hattına bağlanacaktır. Böylece, söz konusu limanlardan ve fabrikalardan çıkan yükler, demiryolu ile Türkiye'nin dört bir yanına taşınabilecektir. Adapazarı-Bartın Demiryolu Projesi'nin hizmete girmesinin ardından, Marmara bölgesindeki limanlardaki yoğunluğun bir kısmının Batı Karadeniz limanlarına kaydırılması da planlanmaktadır.

Karasu Limanının Adapazarı-Karasu demiryolu hattı ile Ulusal Demiryolu şebekesine bağlanması, Limanı Türkiye'de önemli alternatif limanlardan biri haline getirecektir. Böylece Karadeniz ülkeleri ile yapılacak olan ticaretin büyük bir kısmının Karasu limanı üzerinden yapılması sağlanmış olacaktır. Bununla beraber hattın Adapazarı ayrımından itibaren İç Anadolu'ya ve Marmara Bölgesi'ne açılması, demiryolu ağına ayrı bir ticari önem kazandıracaktır.

Karasu Limanının Adapazarı-Karasu demiryolu hattı ile Ulusal Demiryolu şebekesine bağlanmasını sağlayacak proje, bölgeyi dünya çapında yatırımcılar için bir cazibe merkezi haline getirmekle beraber sanayicilerimizin ve ülkemizin dünya ekonomisinde hak ettiği yeri alması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 2023 hedeflerine ulaşması için önemli bir mihenk taşı olacaktır. 20.04.2011'de yapım çalışmalarına başlanılan projeye 02.07.2012 tarihinde ara verilmiştir. Genel Müdürlük kararıyla 18.04.2016 tarihinde 7/24 vardiyalı sistem ile çalışmalara tekrar başlanmış olup; bu çalışmalar 31.03.2017 itibarıyla tamamlanmıştır. Altyapı Eksiklerinin Tamamlanması ile Üstyapı İnşaatı, Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon İşleri için revize fizibilite etüt raporu hazırlanmış olup; proje bedel revizyonu için 06.07.2018 tarihinde mülga Kalkınma Bakanlığına müracaat edilmiştir. Yatırım programı revizyonunun yapılmasına müteakiben işin ihalesine çıkılabilecektir. 2021 tarihinde işin tamamlanması ve işletmeye açılması öngörülmektedir. Projenin toplam maliyeti 469.569.510 TL dir.

PROJENİN İHALE BİLGİLERİ	
Yüklenici	Seza İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Danışman/Müşavir	Getinsa-Payma S.L.
İşin Süresi	750 takvim günü
Yaklaşık Maliyet	469.569.510 TL.
İhale Bedeli	320.000.840 TL.
İhale Tarihi	02.11.2010
Yer Teslim Tarihi	20.04.2011
İşe Başlama Tarihi	20.04.2011
Revize İş Bitim Tarihi	31.03.2017
Toplam Harcama	410.605.477 TL. (Fiyat Farkı dahil)

PROJENİN KAPSAMI VE TEKNİK ÖZELLİKLERİ	
Hat Uzunluğu	65 Km
Hat Özelliği	Çift Hatlı, Elektrikli, Sinyalizasyonlu
Hız (Maksimum)	120 km/saat
Seyahat Süresi	29 Dakika
İstasyon Sayısı ve İsimleri	3 (Ferizli, Arifiye ve Karasu İstasyonları)

2.BALLIKAYA BARAJI

Sakarya ilinin ve civar yerleşim yerlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamak amacıyla Mudurnu Çayı üzerinde inşa edilen Ballıkaya Barajı ile şehre yılda 189,22 milyon m³ içme ve kullanma suyu temin edilecektir. Maliyeti 390.198.837 TL dir. İşe 22.02.2013 tarihinde başlanmıştır. 2019 yılı Temmuz ayı itibari ile Baraj gövde tamamlama projesinde fiziki gerçekleşme % 95'dir. Ballıkaya Barajı rezervuar alanında kalıp ihale kapsamında olmayan enerji nakil hattı, yüksek gerilim hatları deplase ve üst kotlarında kalan köylerin bağlantısını sağlayacak olan köy yolları inşa işleri devam etmektedir.

3.KARASU LİMANI İNŞAATI

Toplam maliyeti 274.178.224 TL dir. Yap-İşlet-Devret modeliyle IC İÇTAŞ San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılmakta olan Karasu Limanı inşaatının yer teslimi 24.09.2014 tarihinde yapılmıştır. Kapasitesi: Ro-Ro:110.000 araç/yıl, Konteyner: 150.000 TEU/yıl, genel kargo ve dökme yük:5.000.000 ton/yıl, depolama alanı 150.000 m². 2017 yılının Ocak ayında kısmen faaliyete geçmiştir.

4.KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HASTANESİ İNŞAATI

Toplam maliyeti 104.206.225 TL. olan Hastane 250 yatak kapasitelidir. 24.11.2015 tarihinde yer teslimi yapıldı. Bakanlık tarafından 26.10.2018 tarihinde İkmal İhalesi gerçekleştirilmiştir. Kalan imalatlar ikmal ihalesi kapsamında devam etmektedir. 2019 yılı Temmuz ayı itibari ile fiziki gerçekleşme % 55'dir.

5.KUZEY MARMARA OTOYOL PROJESİ

Toplam 170 km'den oluşan otoyolun yapım çalışmaları Kesim-4, Kesim-5 ve Kesim-6 olmak üzere 3 kesimde sürdürülmektedir. Sakarya ili sınırlarında 36 km ana yol ve 10 km bağlantı yolu ile 25 km kavşak kolu bulunmaktadır. Çalışmalara güzergah üzerindeki Sanat Yapıları ve Toprak işlerinde çalışılmaktadır. Kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

2019 Yılı Haziran ayı itibariyle Kocaeli ve İstanbul sınırlarında kalan (Kesim 4 Kurtköy-Liman Kav.) 21,894 km Otoyolu ve 22,824 km Bağlantı yolu olmak toplam 44.7 km trafiğe açılmıştır.

XVI. İHTİYAÇ VE TALEPLER

1- 1000 Yataklı Şehir Hastanesi Yapılması; İlimiz 10 000 kişiye düşen hasta yatak sayısı ve doktor sayısı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. 10.000 kişiye düşen **hasta yatak sayısı** Türkiye ortalamasında **28.7 iken Sakarya’da 19.6** dır. Yine 10 000 kişiye düşen doktor sayısı Türkiye ortalamasında 18.14 iken Sakarya’da 14.46 dır. Yatak ve doktor yetersizliği nedeniyle hastaların bir bölümü çevre illere sevk edilmektedir. İlimizdeki bu sağlık sorununun giderilmesi için acilen 1000 yataklı hastanenin yapımına ihtiyaç duyulmaktadır. Sakarya 1000 Yataklı Şehir Hastanesi proje ihale aşamasındadır. 2019 yılında ihale süreçleri tamamlanarak 1000 Yataklı Sakarya Şehir Hastanesinin sözleşmesinin imzalanması planlanmaktadır.

2- İlçe Hükümet Konakları Yapımı; Erenler ve Serdivan İlçelerimizdeki Hükümet Konakları başka resmi kurumlardan devralınan eski ve geçici binalardadır. Bu binalar vatandaşa hizmette yetersizdir. Erenler Hükümet Konağının yapımının yatırım programına alınması, Serdivan Hükümet Konağının uygulama projesinin bitirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.